

**www.e-rara.ch**

## **Theatrum orbis terrarum**

**Ortelius, Abraham**

**Antverpiae, 1570**

**Zentralbibliothek Zürich**

Shelf Mark: EE 6: a

Persistent Link: <https://doi.org/10.3931/e-rara-81320>

**Adolphi Mekerchi Brugensis I. C.**

---

### **www.e-rara.ch**

Die Plattform e-rara.ch macht die in Schweizer Bibliotheken vorhandenen Drucke online verfügbar. Das Spektrum reicht von Büchern über Karten bis zu illustrierten Materialien – von den Anfängen des Buchdrucks bis ins 20. Jahrhundert.

e-rara.ch provides online access to rare books available in Swiss libraries. The holdings extend from books and maps to illustrated material – from the beginnings of printing to the 20th century.

e-rara.ch met en ligne des reproductions numériques d'imprimés conservés dans les bibliothèques de Suisse. L'éventail va des livres aux documents iconographiques en passant par les cartes – des débuts de l'imprimerie jusqu'au 20e siècle.

e-rara.ch mette a disposizione in rete le edizioni antiche conservate nelle biblioteche svizzere. La collezione comprende libri, carte geografiche e materiale illustrato che risalgono agli inizi della tipografia fino ad arrivare al XX secolo.

---

**Nutzungsbedingungen** Dieses Digitalisat kann kostenfrei heruntergeladen werden. Die Lizenzierungsart und die Nutzungsbedingungen sind individuell zu jedem Dokument in den Titelinformationen angegeben. Für weitere Informationen siehe auch [Link]

**Terms of Use** This digital copy can be downloaded free of charge. The type of licensing and the terms of use are indicated in the title information for each document individually. For further information please refer to the terms of use on [Link]

**Conditions d'utilisation** Ce document numérique peut être téléchargé gratuitement. Son statut juridique et ses conditions d'utilisation sont précisés dans sa notice détaillée. Pour de plus amples informations, voir [Link]

**Condizioni di utilizzo** Questo documento può essere scaricato gratuitamente. Il tipo di licenza e le condizioni di utilizzo sono indicate nella notizia bibliografica del singolo documento. Per ulteriori informazioni vedi anche [Link]

ADOLPHI MEKERCHI  
BRUGENSIS I. C.

ΡΑΦΩΔΙΑ ΕΚΑΤΟΣΤΙΧΟΣ,  
FRONTISPICIUM  
EXPLICATIO.

**I**MMENSAM Terræ molem, vastique meatus  
Oceani, toto sparsas & in æquore terras,  
Scriptorum multi veterum multiq̄ recentum  
Ingenio præstanti & rerum divite censu  
Hactenus aggressi, triplices tantummodo partes  
Invenere Orbis, quas nec describere plenè  
Possè datum est. Nostro id longè felicis ævo  
Præstitit ORTELIVS multò majoribus ausis:  
ORTELIVS, quem quadrijugo super aëra curru  
Phæbus Apollo vebî secum dedit, unde jacentes  
Lustraret terras circumfusumq̄ profundum.  
Hinc olli Phæbum, qui conspicit omnia, prorsus  
Ignotas, alio penitus penitusq̄ sub Orbis  
Axe sitas monstrasse plagas, solisque relectas  
Indigenis, Orbemq̄ novum, gentesq̄, virósque  
Detexisse ferunt, mundi que arcana remoti.  
Ille igitur studiis quò consulat, bocce THEATRUM  
ORBIS TERRARUM toti communicat Orbi.  
In quo non veterum errores, incertave tradit  
Somnia, sed tripode ex ipso certissima visa.  
Quoque magis mirère, tribus superaddit Orbis  
Partibus hic binas alias, quas nemo priorum  
Vel fando audierat. Frontem solùm adspice libri,  
Invenies etiam quod te pictura docebit.  
Arce sedet summa solio Regina superbo  
EVROPE, cujus viridis fastigia lambit  
Pampinus, & dulci vitis fecunda racemo.  
(Nam colit Europe Bacchum, Bacchus colit illam.)  
Dextra manus sceptrum gestat, clavumq̄ sinistra  
Admotum sphaera, caput est insigne corona.  
Hæc reliquis Nymphis excelsior omnibus una est,  
Et latè, auspicius quondam victricibus armis

QUINQUE  
ORBIS PAR  
TES.

EVROPA.

Re.

Roma tuis, fines porrexit adusque calentem  
In Libyam, inque Asiam, divisosque orbe Britannos.  
Ejus & Imperium proferre Hispania nuper  
Ausâ, per ignotum pelagus nova regna, novosq̄  
Invenit populos, qui nunc NOVUS ORBIS habetur.

ASIA.

Adspicis à dextris ASIAM, quæ splendida Eois  
Tota nitet gemmis, tota est ornata lapillis.  
Hæc manibus plenam turis beneolentis acerram  
Ostentat, myrrham redolens, stactenque suavem,  
Et gummi croceum, pigmenta, & aromata, & omnes  
Assyrios fucos, Arabum prædita dona.

AFRICA.

AFRICA parte alia est fervore notabilis ipso  
Æthiopsia, perinsano Phaethonte perusta  
Infrenos dum Solis equos currumq̄ fatigat  
Ignarus juvenis, nec flectere novit habenas,  
Ac terra propius candentem deprimit axem:  
Demens qui tantos animo conceperit ausus.  
Hinc habet illa caput radiis cinctum omne coruscis,  
Membraque perpetuum propter nudata calorem.  
At quia odorato sudantia Balsama ligno  
Ægyptus propriè sibi vendicat, hæc quoque Virgo  
Balsameum dextra ramum prætendit olentem.

AMERICA.

Inferiore solo quam cernis AMERICA dicta est:  
Quam nuper vectus pelago Vespucius audax  
Vi rapuit, tenero nympham complexus amore.  
Illa oblita sui, castique oblita pudoris  
Nuda sedet totum corpus, nisi vitta capillos  
Plumea vinciret, frontem nisi gemma notaret,  
Ambirent teretes nisi tintinnabula suras.

Ligna clava olli in dextra: qua mactat obesos  
Atque saginatos homines, captivæque bello  
Corpora, quæ discissa in frustra trementia lentis  
Vel torret flammis, calido vel lixat abeno.  
Vel, si quando famis rabies stimulat mage, cruda  
Et jam cæsa recens, nigroque fluentia tabo  
Membra vorat, tepidi pavitant sub dentibus artus,  
Carnibus & miserorum & sanguine vescitur atro:  
Horrendum facinus visu, horrendumque relatu.  
Quid non impietas designat barbara? quid non  
Contemptus Superum?

A iij Ad.

*Adspicis in lava fœdatum cæde recenti  
 Humanum caput. En arcum celerèsque sagittas,  
 Quæis solet, adducto dum flectit cornua nervo,  
 Vulnera certa viris certamque infligere mortem.  
 Mox defessa hominum venatu tradere summo  
 Membra volens, lectum contextum variis instar  
 Reticuli, gemino à palo quem fixit utrimque,  
 Conscendit, textoque caput reclinat & artus.  
 Haud procul hinc nitidum caput exserit ultima Nympha  
 Virginis os vultumque gerens, pectusque venustum:  
 Trunca manus & trunca pedes, vix cognita paucis.  
 Hujus amore aiunt Magellum nuper Iberum  
 Exarsisse, freto dum se commisit ad Austrum,  
 Et vocitasse suo de nomine **MAGELLANAM**.  
 Ille etenim tum fortè, micantibus undique flammis,  
 Incautam semel adspexit, solemnia festa  
 Dum parat: Hinc Virgo multo suffusa rubore  
 Extemplo caput occuluit, furvoque seipsam  
 Involvit fumo & fusca caliginis umbris.  
 At, ne fors iterum temere sese illa videndam  
 Præbeat, hanc fixit memorem sub pectore flammam.  
 Audisti quid prima foris tibi pagina monstret  
 Spectator. ne siste oculos hic: inspice porrò,  
 Atque Orbem brevibus vastum metire tabellis.  
 Sic poteris tutò regiones ire per omnes,  
 Ignotasque inter longinqua per oppida gentes,  
 Fluminaque, & montes, valles, maria omnia circum,  
 Ac peragrarè vagi quidquid capit orbita mundi.*

MAGELLA  
NICA.



ABRAHAMVS ORTELIVS

ANTVERPIANVS,

Beneuolis Lectoribus S. D.

**C**VM omnibus perspectum satis esse credam, quanta sit cognitionis historiarum  
 vtilitas, benigne Lector; equidem mihi persuadeo, neminem penè esse, modò  
 historias primis (quod aiunt) labris gustarit, qui nesciat, quàm necessaria sit ad  
 eas rectè intelligendas, Geographiæ (quæ meritò à quibusdam historiæ oculo  
 appellata est,) cognitio. Multa enim in historiis occurrunt, ne dicam penè  
 omnia, quæ nisi aliqua locorum cognitione polleas, non solùm intelligi bene non possunt,  
 verùm etiam contrà quàm debeant nonnunquam intelliguntur; vt fit, cum in aliis, tum potis-  
 simum in Regum, Imperatorumque expeditionibus, in diuersis gentium migrationibus, & in  
 clarissimorum virorum diuersarum Regionum perlustrationibus, peregrinationibusque. Quod  
 cum experientia ipsa doceat, non est, quòd ego heic latius declarem. Hæc verò tam necessa-  
 ria Geographiæ cognitio, vt multi egregij & docti viri testati sunt, ex Tabulis Geographicis lon-  
 gè facillimè peti addiscij potest. Atque vbi aliquantulum harum Tabularum vsui adueueri-  
 mus, vel mediocrem etiam Geographiæ inde cognitionem adepti fuerimus, quæcunque legun-  
 tur, Tabulis his quasi rerum quibusdam speculis nobis ante oculos collocatis, memoriæ multò  
 diutius inhaerent. quòd fit, vt tum demum cum fructu aliquo, quæ legimus, percipere videamur.  
 Omitto iam, multò iucundiorè videri & esse, historiarum lectionem, si Tabulis ob  
 oculos propositis liceat quasi præsentem, res gestas, aut loca in quibus gestæ sunt, intueri. Nam,  
 quantopere iuuemur, cum in sacris litteris Israëlitarum iter ex Ægypto per mare Rubrum &  
 immensam propè solitudinem in terram promissam factum legimus, si Palæstinæ Tabula  
 inspecta, id quasi præsentem videamus; quemuis existimo sapius experiri. Quæ cum ita sint,  
 quantopere impediuntur retineanturque, immò retrahantur etiam sæpè in ipso cursu, histo-  
 riarum studiosi, facile est videre, cum vel omnes Regionum descriptiones non possint haberi;  
 vel si haberi quidem possint, cariores sint, quàm vt quiuis possit, præsertim cum plurimi sint  
 tenuioris fortunæ, coemere. Multi enim sunt, qui delectantur quidem Geographia vel Cho-  
 rographia, imprimis verò Tabulis, quæ de Regionum descriptionibus, delineationibusque variæ  
 exstant: sed, quoniam aut non habent, quòd iis comparandis impendant; aut, si quidem ha-  
 beant, tantum, quanti illæ valere solent, impendere nolunt, ab iis abstinent; nec sibi ipsis satis-  
 faciunt. Sunt etiam, qui cum habeant quo emant, emere quàm lubentissimè vellent, nisi lo-  
 corum angustia obstaret, quò minus latæ Chartæ explicari & inspicere commodè possint. Nam,  
 vt verum fatear, magnæ illæ & amplæ Geographiæ Chartæ conuolutæ, non ita commodæ  
 sunt; nec, cum aliquid fortè legitur, inspectu faciles. Omnes verò ordine parieti expansas ad-  
 figere volenti, opus esset, non modò amplissima, latissimaque domo, verùm etiam Regio  
 quodam Theatro. Hæc ego sæpenumero expertus, cogitare ceppi, quæ ratio inueniri posset,  
 hisce, quæ iam dixi incommodis, medendi, vel vt diminuerentur aliquo modo; vel, si fieri pos-  
 set, vt omninò è medio tollerentur. ac tandem visum est, hac ratione, quam in hoc libro no-  
 stro (cui vt speramus singulisque optamus) quiuis facillè locum inter suos libros dare poterit  
 obseruauimus; fieri posse. Quòd verò intelligas, quid à nobis in hoc Theatro nostro præsti-  
 tum sit, quidve de eo tibi sit expectandum; id tibi heic paucis explicandum esse duxi. Primò,  
 nobis animus fuit repræsentare tibi, quicquid in vllis Geographicis, aut Chorographicis Char-  
 tis hinc inde tam recenter, quàm nuperrimè multis abhinc annis (quo factum est, vt earum  
 etiam multæ nunc inueniri nequeant) in lucem editis, vnquam habueris, vel etiamnum ha-  
 beas. quòd vt præstaremus, hac ratione sumus opus aggressi. Omnium Regionum, quarum  
 Geographiæ Tabulæ exstant, vnâ nobis (quarundam enim sunt plures) nostro iudicio o-  
 mnium optimam proposuimus: quæ tametsi esset aliquando magna & lata, in eam tamen  
 formam contraximus, vt nostro operi conueniret; ac vno, tota absolueretur folio: vel, quemad-  
 modum aliquoties factum est, vt videri licet, vno, continerentur plures; nulla tamen, ne vel